

CÀPSULA: GESTIÓ DE L'HABITATGE I EL MODEL D'ATENCIÓ I ACOMPANYAMENT CAP A LES PERSONES SENSE LLAR

DIA I HORA: 24 de novembre de 2020, a les 17.00 h

ESPAI: Plataforma virtual

PONENTS: Maira Costa, Fundació Mambré, i Jesús Ruiz, Assís Centre d'Acollida

CONDUEIX L'ACTIVITAT: Pep Guasch (equip CEESC)

RELATORA: María Vázquez

☰ CÀPSULA: Dret, gestió de l'habitatge i el model d'atenció i acompanyament cap a les persones sense llar

The screenshot shows a virtual meeting interface. On the left, a presentation slide is displayed with the following text:

Treballem per acompanyar les persones sense llar en la seva lluita per un habitatge digne i per la inserció social i laboral, de la mà de les nostres entitats membres: Arrels Fundació, Assís Centre d'Acollida, la Companyia de les Filles de la Caritat i l'Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu.

293 pisos gestionats
en col·laboració amb **16** entitats socials
37 pisos rehabilitats

The slide also features a large orange flower and a red and white grid pattern. On the right side of the meeting, there are four video thumbnails of participants. Below them is a chat window with the following messages:

interferencies
admin_ceesc:Ara es sent millor oi?
alicia abasolo herrera:si
Iranzu:si
Carme Beà:si, gràcies!
Eduardo:Si, moltes gràcies
JORDI DOMÈNECH:Si millor

En aquesta càpsula parlem i debatem sobre el dret de l'habitatge de les persones en situació d'exclusió social i, específicament, de les persones sense llar. Ens acompanyen diferents entitats que s'uneixen per donar respostes conjuntes i formar una xarxa d'atenció residencial i ens expliquen com fan possible la gestió de l'habitatge i l'acompanyament d'aquestes persones que més ho necessiten.

La Càpsula comença amb la presentació per part de la **Maira Costa** de la **Fundació Mambré**, entitat que neix l'any 2007 com a conseqüència de la preocupació d'altres quatre entitats (Centre d'Acollida d'Assís, Fundació Arrels, Companyia de les Filles de la Caritat i l'Ordre Hospitalari de Sant Joan de Déu) per la recerca i posada en marxa d'un habitatge digne per a persones sense llar. Tal i com explica la Maira Costa, la recerca d'un habitatge requereix molta feina, fet que va motivar aquestes entitats a crear la Fundació Mambré per tal de derivar la gestió de l'habitatge a aquesta entitat.

Actualment, la Fundació disposa d'una borsa de 299 habitatges. Tenen llars compartides (40 places) i cohabitatges (200 places), que posen a disposició de persones. Un habitatge pot tenir diferents modalitats d'acolliment; Mambré els cedeix i és l'entitat precursora qui decideix qui hi ha de viure.

Mambré, però, també gestiona habitatges on sí que fan un acompanyament a les persones, per exemple la Llar Ronda, on treballen la capacitat d'autonomia dels residents i els ajuden a gestionar els aspectes més rellevants d'una bona convivència.

La Fundació Mambré és una mena de pont entre el mercat de l'habitatge i les persones que ho necessiten; també ofereixen un servei d'inserció sociolaboral .

A continuació, en **Jesús Ruiz** ens presenta el **ASSÍS Centre d'Acollida**, que neix al barri de Sarrià a causa de les múltiples comunitats religioses presents al barri, on es concentraven moltes persones que anaven a demanar-hi ajut. L'evolució de l'entitat ha anat encaminada a donar una atenció cada cop més completa i integral. Al principi es dotava de voluntaris, però ara l'entitat s'està abastint de diferents professionals del món social per tal de garantir el seu objectiu d'oferir a la persona un servei íntegre i multidisciplinari.

El perfil de les persones que hi acullen és molt variat, fet que posa sobre la taula la necessitat de poder oferir recursos de diferents modalitats que resultin el màxim d'efectius segons el perfil de cada usuari. El Centre s'ha hagut d'anar adaptant i reinventant-se per donar progressivament solucions a les necessitats.

Tenen diferents programes: ocupacional, lúdic, formatiu, habitatge, salut i alimentació; i disposen de 23 habitatges amb 50 places, la gestió immobiliària dels quals els la proporciona la Fundació Mambré.

En Jesús explica que al 2016-2017 van començar a investigar què estava passant amb les dones en situació de sensellar i es va adonar que els recursos que hi havia tenien una perspectiva molt masculinitzada, ja que, tradicionalment, hi ha hagut sempre molts més homes que dones sense llar. Aquest fet va provocar la posada en marxa del programa "*Dones amb Llar*", un projecte inèdit que es proposa crear un espai segur des del qual abordar les necessitats bàsiques i psicosocials de les dones ateses, posant en rellevància i fent visible la complexitat i la urgència de donar resposta a la realitat del sensellarisme femení.

El model d'atenció d'Assís no és únic, sinó que és flexible i s'adapta a les necessitats de les persones. Volen treballar la motivació i capacitat de cada usuari, tot i que són conscients que hi haurà persones amb les quals això resultarà quasi impossible.

IDEES CLAU:

sensellarisme, dret a l'habitatge, atenció integral, xarxa de suport, necessitats socials, housing first

CITES DELS PONENTS A DESTACAR:

- "Cada cop som més conscients que és necessària una especialització dintre de l'àmbit de les persones sense llar. Hem hagut de crear recursos que estaven per damunt de les nostres possibilitats buscant donar resposta a la problemàtica present." *Jesús Ruiz*.
- "La manca de recursos fa que no puguem oferir la situació d'habitatge més adient per a cada persona." *Maira Costa*.

- “Des de *lo social* treballem per ajudar a millorar el seu món; no ens dona pena la persona, sinó les seves circumstàncies. El que realment fa pena és que no es garanteixin els seus drets.” *Jesús Ruiz*.
- “El *Housing First* planteja la possibilitat de donar un espai menys institucionalitzat per a persones amb més reticència a les normes.” *Maira Costa*.
- “En moments de crisi anem picant pedra, i si no aixequem el cap no sabem ni mirem ni el que estem construint. És important parar i pensar què volem construir de forma conjunta i amb sentit.” *Jesús Ruiz*.
- “Si no haguessin tingut el prejudici vers les persones sense llar, potser la policia no hagués disparat, ha d’haver una prèvia formativa en els prejudicis.” *Maira Costa*.
- “El van matar al carrer perquè dormia al carrer; hem de mirar com actuem com a societat.” *Jesús Ruiz*.

REFLEXIONS DELS PARTICIPANTS:

Davant les preguntes: Hi ha mobilitat en els diversos habitatges? Quin és el temps de mitjana d’estada? Tracten el tema de les addiccions? Treballen la xarxa relacional familiar?

En Jesús contesta que en el tema de mobilitat el temps d’estada va en funció de la persona, ja que és millor per no generar angoixa a les persones i no retornar a la casella de sortida una persona que està en procés de reinserció. Fan nuclis de convivència i si aquests funcionen, no posen un temps límit sinó que miren l’objectiu que la persona surti del pis quan tingui més estabilitat.

Respecte de les addiccions, tenen 3 pisos amb persones amb addiccions; però ja hi ha pisos més específics que treballen el tema de les addiccions, conduïes per associacions com Rai o Suara.

En relació amb la connexió amb la família, ho deixen en mans de la persona; però acostuma a passar que una situació d’estabilitat dona peu a aquestes persones a reprendre els seus vincles familiars.

La Maira explica que des de Mambré intenten donar el màxim d’estabilitat possible a la persona, però topen amb què els recursos són limitats. Tenen el cohabitatge, que és la forma possible de fer viable aquesta garantia de dret, tot i que no és la situació de vida òptima per a una persona, ja que el fet de compartir dificulta la convivència. Les entitats aprofiten els possibles conflictes per intentar trobar-hi solucions, busquen recursos alternatius i ajuden a canviar els hàbits disfuncionals de la persona.

En Jesús afegeix que al llarg de la nostra vida adquirim hàbits determinats, som educats d’una manera, desenvolupem malalties o addiccions, fet que ens porta a una situació present que segurament no volíem des del passat, i aquest present fa que ara haguem de tenir una realitat i ajustar-nos a normes per viure a centres d’acollida. No volen l’estructura institucional d’aquestes organitzacions però sí que volen sortir d’aquesta situació.

La Maira comenta que hi ha gent a qui sí que li funciona estar en llocs més pautats, però hi ha gent a qui no; el *Housing First* innova en això precisament i aposta per un model d’habitatge més autogestionat; per

persones amb més cronicitat al carrer. Amb el Housing First es fa intervenció amb l'usuari, però deixant que sigui ell mateix qui guï el seu allotjament.

CONCLUSIONS:

El dret a l'habitatge és garantit a nivell formal i reconegut com a dret fonamental, però la veritat és que aquest dista molt de la realitat. Des del 2008 en endavant, com més va, més persones hi ha en situació de sense llar o a punt de perdre el seu habitatge. Les polítiques públiques estan enfocades des d'una visió de l'habitatge com un bé d'inversió, i hi ha molt poc habitatge públic. Són les administracions públiques i la societat que hem de fer un esforç per transformar aquest escenari. Afortunadament, hi ha persones que lluiten per oferir aquest dret al màxim nombre de persones possibles; entitats com les exposades en aquesta Càpsula són un clar exemple d'apropament cap a una societat de benestar més real i efectiva.

PER SABER-NE MÉS...

- [Web de la Fundació Mambré](#)
- [Web del Centre d'Acollida Assís](#)
- ["El Housing First. El dret a l'habitatge dels més vulnerables"](#). Article de Marta Llobet Estany i Manuel Aguilar Hendricksón, de la Universitat de Barcelona per a la Revista Barcelona Societat.
- [Blog Calidoscopi Educació Social](#)
- [Memòria 2019 de la Fundació Mambré](#)
- [Díptic de la campanya Totxana Solidaria de la Fundació Mambré](#)
- [Vídeo de la Càpsula](#)

COL·LEGI D'EDUCADORES I EDUCADORS SOCIALS DE CATALUNYA

Novembre 2020

Barcelona	Girona	Lleida	Camp de Tarragona	Terres de l'Ebre
Aragó, 141-143, 4a 08015 Barcelona 934 521 008 ceesc@ceesc.cat	Ibèria, 4 17005 Girona 972 249 276 girona@ceesc.cat	Rambla Ferran, 32 25007 Lleida 973 289 434 lleida@ceesc.cat	Pau Claris, 2 43005 Tarragona 977 104 081 tarragona@ceesc.cat	Ramon Berenguer IV, 11 43500 Tortosa 935 183 054 terresdelebre@ceesc.cat

www.ceesc.cat

